

Czwartek, 18 czerwca 2020 r.

P9_TA(2020)0137

Protokół wykonawczy do Umowy o partnerstwie w sprawie połowów między Wspólnotą Europejską a Republiką Gwinei Bissau (lata 2019–2024) (rezolucja)**Rezolucja nieustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia Protokołu wykonawczego do Umowy o partnerstwie w sprawie połowów pomiędzy Wspólnotą Europejską a Republiką Gwinei Bissau (2019–2024) (08928/2019 – C9-0011/2019 – 2019/0090M(NLE))**

(2021/C 362/22)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt decyzji Rady (08928/2019),
 - uwzględniając Protokół wykonawczy do Umowy o partnerstwie w sprawie połowów pomiędzy Wspólnotą Europejską a Republiką Gwinei Bissau (08894/2019) (zwany dalej „Protokołem”),
 - uwzględniając wniosek o udzielenie zgody przedstawiony przez Radę na mocy art. 43, art. 218 ust. 6 akapit drugi lit. a) ppkt (v) oraz art. 218 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (C9-0011/2019),
 - uwzględniając art. 31 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1954/2003 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 i (WE) nr 639/2004 oraz decyzję Rady 2004/585/WE (wspólna polityka rybołówstwa) ⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie wspólnych reguł stosowania zewnętrznego wymiaru wspólnej polityki rybołówstwa, w tym umów w sprawie połowów ⁽²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję ustawodawczą z dnia 18 czerwca 2020 r. ⁽³⁾ w sprawie projektu decyzji,
 - uwzględniając art. 105 ust. 2 Regulaminu,
 - uwzględniając opinię Komisji Rozwoju,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rybołówstwa (A9-0013/2020),
- A. mając na uwadze, że ogólnym celem Umowy o partnerstwie w sprawie połowów między UE a Republiką Gwinei Bissau jest pogłębienie współpracy w zakresie rybołówstwa między UE a Gwineą Bissau, w interesie obu stron, przez wspieranie zrównoważonej polityki rybołówstwa oraz rozsądnej i zrównoważonej eksploatacji zasobów rybnych na obszarze połowowym Gwinei Bissau, a także rozwój gwinejskiego sektora rybołówstwa i tamtejszej niebieskiej gospodarki;
- B. mając na uwadze, że wykorzystanie uprawnień do połowów na mocy poprzedniej umowy o partnerstwie w sprawie połowów uznaje się za ogólnie satysfakcjonujące;

⁽¹⁾ Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 22.⁽²⁾ Dz.U. C 58 z 15.2.2018, s. 93.⁽³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA-PROV(2020)0136.

Czwartek, 18 czerwca 2020 r.

- C. mając na uwadze, że Umowa o partnerstwie w sprawie połowów między UE a Republiką Gwinei Bissau ma duże znaczenie w kontekście różnych umów o partnerstwie w sprawie połowów zawartych przez UE z państwami trzecimi, że obecnie jest to trzecia najważniejsza umowa z punktu widzenia zaangażowanych środków, oraz że oferuje ona dodatkową korzyść, gdyż jest jedną z zaledwie trzech umów umożliwiających dostęp do połowów wielogatunkowych;
- D. mając na uwadze, że wkład gwinejskiego sektora rybołówstwa w zamożność kraju jest bardzo niski (3,5 % PKB w 2015 r.), choć środki przekazane w ramach umowy o partnerstwie w sprawie połowów jako rekompensata finansowa z tytułu dostępu do zasobów będą stanowić istotny wkład do krajowych finansów publicznych;
- E. mając na uwadze, że w porównaniu z poprzednim Protokołem wkład finansowy UE został zwiększony z 9 mln EUR do 11,6 mln EUR rocznie w odniesieniu do kwoty rocznej za dostęp do zasobów rybnych oraz z 3 mln EUR do 4 mln EUR rocznie w odniesieniu do wsparcia sektorowej polityki rybołówstwa Gwinei Bissau;
- F. mając na uwadze, że w okresie obowiązywania Protokołu uprawnienia do połowów będą definiowane na dwa sposoby: przez pierwsze dwa lata w nakładzie połowowym (mierzonym w pojemności rejestrowej brutto – GRT), a przez ostatnie trzy lata – w całkowitych dopuszczalnych połowach (TAC, w tonach); mając na uwadze, że przejściu z jednego sposobu na drugi powinno towarzyszyć wdrożenie, w ciągu dwóch pierwszych lat obowiązywania Protokołu, systemu sprawozdawczości elektronicznej w zakresie połowów i przetwarzania danych dotyczących połowów;
- G. mając na uwadze, że w pierwszym okresie obowiązywania Protokołu uprawnienia do połowów przyznane flotom UE są następujące: 3 700 GRT dla trawlerów zamrażalni do połowów krewetek, 3 500 GRT dla trawlerów zamrażalni do połowu ryb i głowonogów oraz 15 000 GRT dla trawlerów do połowów małych gatunków pelagicznych, a także 28 sejnów zamrażalni do połowów tuńczyka i taklowców oraz 13 kliprów tuńczykowych; mając na uwadze, że w drugim okresie uprawnienia do połowów przyznane flotom UE są następujące: 2 500 ton dla trawlerów zamrażalni do połowów krewetek, 11 000 ton dla trawlerów zamrażalni do połowu ryb, 1 500 ton dla trawlerów zamrażalni do połowu głowonogów oraz 18 000 ton dla trawlerów do połowów małych gatunków pelagicznych, a także 28 sejnów zamrażalni do połowów tuńczyka i taklowców oraz 13 kliprów tuńczykowych;
- H. mając na uwadze, że pierwszą umowę w sprawie rybołówstwa między Europejską Wspólnotą Gospodarczą i Gwineą Bissau zawarto 1980 r.; mając na uwadze, że poprzedni protokół do umowy wygasł 23 listopada 2017 r.; mając na uwadze, że efekty współpracy na rzecz rozwoju w ramach tych umów (tj. wsparcie sektorowe) ogólnie nie są zadowalające; mając jednak na uwadze, że odnotowano poprawę w zakresie monitorowania, kontroli i nadzoru w odniesieniu do rybołówstwa, zdolności przeprowadzania kontroli sanitarnych oraz uczestnictwa Gwinei Bissau w regionalnych organach ds. rybołówstwa; mając na uwadze, że należy pogłębić współpracę sektorową, aby lepiej wspierać rozwój lokalnego sektora rybołówstwa oraz powiązanych gałęzi przemysłu i działalności z myślą o zapewnieniu, by większa część wartości dodanej wytworzonej w wyniku eksploatacji zasobów naturalnych tego kraju pozostała w Gwinei Bissau;
- I. mając na uwadze, że w celu wspierania rozwoju gwinejskiego sektora rybołówstwa konieczna jest podstawowa infrastruktura, której wciąż brakuje, a która sprzyjałaby wyładunkowi ryb złowionych w wodach Gwinei Bissau, tj. porty, miejsca wyładunku oraz infrastruktura służąca do przechowywania i przetwarzania ryb;
- J. mając na uwadze, że w 2021 r. rozpocznie się ustanowiona przez ONZ dekada nauki o oceanach na rzecz zrównoważonego rozwoju (2021–2030); mając na uwadze, że należy zachęcać państwa trzecie do odgrywania kluczowej roli w zdobywaniu wiedzy;
- K. mając na uwadze, że od wielu lat handel w UE produktami rybołówstwa pochodzącymi z Gwinei Bissau jest niemożliwy, ponieważ kraj ten nie jest w stanie spełnić wymogów sanitarnych stawianych przez UE; mając na uwadze, że opóźnienie procesu certyfikacji laboratorium analitycznego (CIPA) stanowi główną przeszkodę w wywozie produktów rybołówstwa Gwinei Bissau do UE; mając na uwadze, że władze Gwinei Bissau i Komisja współpracują w ramach procesu certyfikacji w celu zniesienia odnośnego zakazu;
- L. mając na uwadze potrzebę zapewnienia, by większa część wartości dodanej wytworzonej w wyniku eksploatacji zasobów rybnych na obszarze połowowym Gwinei Bissau pozostawała w kraju;

Czwartek, 18 czerwca 2020 r.

- M. mając na uwadze, że tworzenie bezpośrednich miejsc pracy w sektorze rybołówstwa w Gwinei Bissau jest ograniczone, nawet w przypadku członków lokalnej załogi na pokładzie statków (obecnie jest ich mniej niż w okresie obowiązywania poprzedniego Protokołu) czy kobiet, których utrzymanie i zatrudnienie zależy od sektora rybołówstwa;
- N. mając na uwadze, że w porównaniu z poprzednim Protokołem liczba marynarzy, którzy mają zostać zaokrętowani we flocie UE, wyraźnie wzrosła; mając na uwadze, że właściciele statków UE dokładają starań, aby zaokrętować dodatkowych marynarzy z Gwinei Bissau; mając na uwadze, że władze Gwinei Bissau mają opracować i aktualizować orientacyjny wykaz wykwalifikowanych marynarzy, którzy mogą zostać zaokrętowani na statkach UE;
- O. mając na uwadze, że poczyniono postępy w walce z połowami NNN (połowy nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane) na wodach terytorialnych Gwinei Bissau dzięki wzmocnieniu środków nadzoru w wyłącznej strefie ekonomicznej (w.s.e.) Gwinei Bissau, mianowicie tych związanych z FISCAP (nadzór i kontrola działalności połowowej), w tym z grupą obserwatorów i szybkich łodzi patrolowych; mając na uwadze, że wciąż istnieją niedociągnięcia i luki, którym należy zaradzić, w tym kwestie związane z systemem VMS (satelitarny system monitorowania statków);
- P. mając na uwadze postępy w opisywaniu cech gatunków dennych w w.s.e. Gwinei Bissau, w szczególności sprawozdanie z oceny stad dennych w wyłącznej strefie ekonomicznej Gwinei Bissau ze stycznia 2019 r.;
- Q. mając na uwadze, że Gwinea Bissau jest jednym z 13 krajów objętych projektem „Usprawnione regionalne zarządzanie rybołówstwem w Afryce Zachodniej (PESCAO)” przyjętym decyzją Komisji C(2017)2951 z dnia 28 kwietnia 2017 r., który ma na celu m.in. zwiększenie skuteczności zapobiegania połowom NNN i reagowania na nie przez usprawnienie monitorowania, kontroli i nadzoru na szczeblu krajowym i regionalnym;
- R. mając na uwadze, że zalecenia wydane wcześniej przez Parlament nie zostały włączone do obecnego Protokołu w sposób satysfakcjonujący;
- S. mając na uwadze, że Parlament musi być we właściwym czasie informowany o procedurach dotyczących Protokołu lub jego odnawiania na wszystkich etapach procesu;
1. zwraca uwagę na znaczenie Umowy o partnerstwie w sprawie połowów między UE a Republiką Gwinei Bissau, zarówno dla Gwinei Bissau, jak i dla flot UE prowadzących połowy na obszarze połowowym tego kraju; podkreśla, że poczynienie większych postępów we współpracy między UE a Gwineą Bissau w dziedzinie rybołówstwa jest możliwe, i ponownie wzywa Komisję do podjęcia wszelkich działań koniecznych do wykroczenia poza osiągnięcia poprzednich protokołów wykonawczych do tej umowy, aby dzięki niej można było osiągnąć ogólnie zadowalający poziom rozwoju lokalnego sektora rybołówstwa, a także aby zagwarantować jej spójność z zadaniami objętymi celem zrównoważonego rozwoju nr 14, czyli chronieniem oceanów, mórz i zasobów morskich oraz wykorzystywaniem ich w sposób zrównoważony;
 2. uważa, że poszczególne cele Umowy o partnerstwie w sprawie połowów między UE a Republiką Gwinei Bissau nie zostały osiągnięte w równym stopniu: choć dzięki umowie statki UE uzyskały duże uprawnienia do połowów na obszarze połowowym Gwinei Bissau, z których często korzystają europejscy armatorzy, to wpływ umowy na rozwój lokalnego sektora rybołówstwa jest ogólnie niewystarczający i niezadowalający;
 3. podkreśla, że w art. 3 Protokołu zawarto klauzulę o niedyskryminacji, zgodnie z którą Gwinea Bissau zobowiązuje się nie przyznawać korzystniejszych warunków technicznych flotom zagranicznym działającym na jej obszarze połowowym, mającym te same cechy i połowiącym te same gatunki; wzywa Komisję do ścisłego przestrzegania umów w sprawie połowów zawartych z państwami trzecimi na obszarze połowowym Gwinei Bissau;
 4. z zadowoleniem przyjmuje wkład statków UE w bezpieczeństwo żywnościowe Gwinei Bissau dzięki bezpośrednim wyładunkom, zgodnie z rozdziałem V załącznika do Protokołu, z korzyścią dla lokalnych społeczności i z myślą o wspieraniu handlu wewnętrznego rybami i krajowego spożycia ryb;
 5. jest zdania, że wyzwaniem dla tego Protokołu jest zmiana sposobu zarządzania uprawnieniami do połowów (przejście z zarządzania opartego na nakładzie połowowym na zarządzanie oparte na całkowitych dopuszczalnych połowach); wzywa Komisję i Gwineę Bissau do niezwłocznego wsparcia odpowiedniej i skutecznej zmiany sposobu zarządzania, która zagwarantuje niezbędną wiarygodność i skuteczność systemu elektronicznej rejestracji i elektronicznego raportowania (ERS) oraz przetwarzania danych dotyczących połowów;

Czwartek, 18 czerwca 2020 r.

6. popiera potrzebę poczynienia znacznych postępów w rozwoju gwinejskiego sektora rybołówstwa oraz powiązanych gałęzi przemysłu i działalności oraz wzywa Komisję Europejską do podjęcia wszelkich niezbędnych działań, w tym przeprowadzenia ewentualnego przeglądu, zwiększenia wsparcia sektorowego przewidzianego w umowie oraz zastosowania środków służących zwiększeniu poziomu wykorzystania wkładu finansowego, tak aby osiągnąć ten cel;

7. uważa, że cele Umowy o partnerstwie w sprawie połowów między UE a Republiką Gwinei Bissau nie zostaną osiągnięte, jeżeli nie przyczyni się ona do wdrożenia systemu zarządzania na rzecz zrównoważonej i długoterminowej eksploatacji zasobów rybnych tego kraju; uznaje, że sprawą najwyższej wagi jest przestrzeganie postanowień Protokołu dotyczących wsparcia sektorowego, tak aby przyczyniło się ono do pełnej realizacji krajowej strategii na rzecz rybołówstwa i niebieskiej gospodarki; w związku z tym wskazuje obszary, które UE powinna wesprzeć w pierwszej kolejności, udzielając niezbędnej pomocy technicznej i finansowej w celu:

a. zwiększenia potencjału instytucjonalnego, w szczególności regionalnej i globalnej strategii zarządzania rybołówstwem, aby uwzględnić skumulowane skutki poszczególnych umów w sprawie połowów państw w regionie;

b. wspierania wzmocnienia chronionych obszarów morskich, aby dążyć do zintegrowanej gospodarki zasobami rybnymi;

c. rozwijania infrastruktur kluczowych z punktu widzenia rybołówstwa i związanej z nim działalności, takich jak porty (przemysłowe i rzemieślnicze), miejsca wyładunku, przechowywania i przetwarzania ryb, targowiska, struktury dystrybucji i wprowadzania do obrotu czy laboratoria analizy jakości, aby zachęcić do wyładunku ryb złowionych w wodach Gwinei Bissau;

d. zwiększenia potencjału lokalnych podmiotów działających w sektorze rybołówstwa przez zachęcanie ich do tworzenia organizacji rybaków;

e. szkolenia osób pracujących w sektorze rybołówstwa;

f. wspierania tradycyjnego łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego;

g. przyczyniania się do dobrego stanu środowiska morskiego, w szczególności przez wspieranie zbiórki odpadów i narzędzi połowowych przez podmioty lokalne;

h. uznania i wzmocnienia roli kobiet i młodzieży w rybołówstwie oraz poprawy organizacji ich funkcji przez wspieranie niezbędnych do tego warunków;

8. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby w swoich strategiach politycznych w zakresie współpracy i oficjalnej pomocy rozwojowej wzięły pod uwagę to, że Europejski Fundusz Rozwoju (EFR) i wsparcie sektorowe przewidziane w Umowie o partnerstwie w sprawie połowów między UE a Republiką Gwinei Bissau powinny się uzupełniać i współdziałać ze sobą, a tym samym przyczynić się do wzmocnienia lokalnego sektora rybołówstwa;

9. wyraża zaniepokojenie wzrostem liczby zakładów produkujących mączkę rybną i olej rybny na wybrzeżu Afryki Zachodniej, które są również zaopatrywane w ryby pochodzące z wód Gwinei Bissau; podkreśla, że połów drobnych ryb na pokarm dla ryb drapieżnych jest sprzeczny z zasadą zrównoważonego rozwoju i z zapewnianiem społeczności lokalnej cennych zasobów białka; z zadowoleniem przyjmuje rozbudowę infrastruktury portowej i służącej do wyładunku w Gwinei Bissau, lecz jednocześnie wyraża zaniepokojenie, że jej następstwem może być budowa nowych zakładów produkujących mączkę rybną;

10. wzywa Komisję i władze Gwinei Bissau do pogłębienia współpracy w celu ustalenia warunków wywozu produktów rybołówstwa Gwinei Bissau do UE, w szczególności w zakresie kontroli wymaganych warunków sanitarnych i certyfikacji laboratorium analitycznego (CIPA), aby rozwiązać problem obowiązującego zakazu, pobudzić rozwój lokalnego sektora rybołówstwa i w konsekwencji zbliżyć się do osiągnięcia celów umowy o partnerstwie w sprawie połowów;

11. popiera potrzebę pogłębienia wkładu umowy o partnerstwie w sprawie połowów na rzecz tworzenia bezpośrednich i pośrednich miejsc pracy w wymiarze lokalnym, czy to na statkach działających na podstawie umowy o partnerstwie w sprawie połowów, czy to w działalności połowowej, na wszystkich etapach łańcucha dostaw; uważa, że państwa członkowskie – przyczyniając się do budowania zdolności i kształcenia – mogą odegrać istotną rolę i aktywnie uczestniczyć w osiągnięciu tego celu;

12. przypomina o unikalnym charakterze ekosystemów morskich i przybrzeżnych Gwinei Bissau, takich jak lasy namorzynowe, które pełnią rolę siedlisk narybku dla zasobów rybnych, wymagających ukierunkowanych działań na rzecz ochrony i przywrócenia różnorodności biologicznej;

Czwartek, 18 czerwca 2020 r.

13. uważa, że należy opracować informacje na temat korzyści, jakie stosowanie Protokołu niesie dla lokalnej gospodarki (np. zatrudnienie, infrastruktura, poprawa warunków socjalnych);
 14. jest zdania, że istnieje potrzeba poprawy ilości i jakości danych dotyczących wszystkich połowów (gatunków docelowych i przyłowów), stanu ochrony zasobów rybnych na obszarze połowowym Gwinei Bissau oraz, ogólnie, wpływu umowy o partnerstwie w sprawie połowów na ekosystemy, przy czym należy podjąć działania na rzecz rozwijania zdolności Gwinei Bissau do pozyskiwania takich danych; wzywa Komisję do wspierania sprawnego funkcjonowania organów odpowiedzialnych za monitorowanie wdrażania umowy, w tym wspólnego komitetu i wspólnego komitetu naukowego, oraz udziału stowarzyszeń rybaków trudniących się tradycyjnym łodziowym rybołówstwem przybrzeżnym, stowarzyszeń kobiet pracujących w sektorze rybołówstwa, związków zawodowych, przedstawicieli społeczności nadbrzeżnych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego Gwinei Bissau;
 15. stwierdza, że istnieje bezwzględna potrzeba poprawy gromadzenia danych dotyczących połowów w Gwinei Bissau; wzywa ponadto do poprawy w zakresie przekazywania organom afrykańskim za pośrednictwem państwa bandery danych generowanych przez systemy VMS statków UE; apeluje o lepszą interoperacyjność systemów danych;
 16. wzywa do publikacji sprawozdań dotyczących działań objętych wsparciem sektorowym w celu zwiększenia przejrzystości;
 17. uważa, że w przypadku zamknięcia łowisk lub wprowadzenia ograniczeń połowowych w celu zapewnienia przewidzianego w Protokole zrównoważonego charakteru zasobów należy uwzględnić potrzeby lokalnego sektora rybołówstwa w pierwszej kolejności w oparciu o rzetelne opinie naukowe;
 18. podkreśla znaczenie wymogu dotyczącego nadwyżki dla statków Unii prowadzących połowy w wodach państw trzecich;
 19. popiera potrzebę usprawnienia zarządzania, kontroli i nadzoru na obszarze połowowym Gwinei Bissau oraz zwalczania połowów NNN, m.in. przez lepsze monitorowanie statków (za pomocą systemu VMS), aby zapewnić bardziej zrównoważony charakter działalności połowowej;
 20. wzywa do włączenia przepisów w zakresie przejrzystości, co oznaczałoby upublicznienie wszystkich umów z państwami lub podmiotami prywatnymi umożliwiającymi obcym statkom dostęp do w.s.e. Gwinei Bissau;
 21. podkreśla znaczenie przydzielania uprawnień do połowów przewidzianych w umowie o partnerstwie w sprawie połowów w oparciu o zasady sprawiedliwości, równowagi i przejrzystości;
 22. podkreśla, jak ważne jest, by wyładunki ryb w portach Gwinei Bissau przyczyniały się do rozwoju lokalnej działalności przetwórczej i bezpieczeństwa żywnościowego, zarówno pod względem gatunków, jak i jakości;
 23. apeluje do Komisji, aby przekazała Parlamentowi protokoły i wnioski z posiedzeń wspólnego komitetu, wieloletni program sektorowy, o którym mowa w art. 5 Protokołu, wyniki odnośnych ocen rocznych, informacje na temat współdziałania tego programu ze strategicznym planem rozwoju rybołówstwa w Gwinei Bissau (2015–2020), protokoły i wnioski z posiedzeń wspólnego komitetu naukowego oraz informacje dotyczące połowów NNN na obszarze połowowym Gwinei Bissau, integracji podmiotów gospodarczych z UE w gwinejskim sektorze rybołówstwa (art. 10 Protokołu) i kontroli wypełniania obowiązków przez armatorów (np. w odniesieniu do wkładu niepieniężnego przewidzianego w rozdziale V załącznika do Protokołu); wzywa Komisję, aby w ciągu ostatniego roku stosowania Protokołu i przed rozpoczęciem negocjacji w sprawie jego odnowienia przekazała Parlamentowi pełne sprawozdanie z jego wdrożenia;
 24. wzywa Komisję i władze Gwinei Bissau do dostarczenia dokładniejszych informacji na temat rozwoju działalności związanej z połowem drobnych ryb na pokarm dla ryb drapieżnych w regionie;
 25. wzywa Komisję do pełniejszego uwzględnienia zaleceń Parlamentu w Umowie o partnerstwie w sprawie połowów między UE a Republiką Gwinei Bissau, a także w procedurach związanych z odnowieniem Protokołu;
 26. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz rządowi i parlamentowi Gwinei Bissau.
-